

Številka: 018-055/2024-9

Datum: 26. 6. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 in naslednji; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Marka Medveda, kot predsednika senata ter Andraža Žvana in Aleksandra Petrovčiča, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Asfaltiranje prekopov po vzdrževalnih delih na vodovodnem omrežju JP VOKA SNAGA d.o.o.*«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj KREATIV I inženiring d.o.o., Zgornji Log 3, Litija, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Podjed, Kahne in partnerji o.p., d.o.o., Štefanova ulica 13a, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj) zoper ravnanje naročnika JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o., Vodovodna cesta 90, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), dne 26. 6. 2024

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi tako, da se v postopku oddaje javnega naročila pod št. objave JN001048/2024 razveljavi postopek pogajanj, pričet z dokumentom »*Povabilo na pogajanja in k oddaji končne ponudbe*« št. VKS-41/24, marec 2024, in odločitev naročnika, kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji javnega naročila VKS-41-24*« z dne 12. 4. 2024.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške postopka pravnega varstva v višini 5.851,78 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o javnem naročilu male vrednosti – infrastrukturno področje na Portalu javnih naročil objavil dne 22. 2. 2024, pod št. objave JN001048/2024. Naročnik izvaja postopek naročila male vrednosti z vključenimi pogajanjmi (47. člen Zakona o javnem naročanju, Uradni list RS št. 91/2015 in naslednji; v nadaljevanju: ZJN-3).

Dne 16. 4. 2024 je naročnik na Portalu javnih naročil objavil dokument »*Odločitev o oddaji javnega naročila VKS-41-24*« z dne 12. 4. 2024 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji naročila), s katerim je predmetno javno naročilo po pogajanjih oddal ponudniku KPL d.d., družba za gradnjo

in vzdrževanje cest, zelenih površin in inženiring d.o.o., Tbilisijska ulica 61, Ljubljana (v nadaljevanju: izbrani ponudnik), za ponudbo vlagatelja (s katerim se naročnik ni pogajal) pa navedel, da ni dopustna zaradi neizkazanega izpolnjevanja referenčnega pogoja iz podtočke 3.2.2.2 točke 3.2.2 *Tehnična in strokovna sposobnost* podpoglavja 3.2 *Pogoji za sodelovanje* poglavja 3. *Ugotavljanje sposobnosti* dokumenta *Razpisna dokumentacija* (v nadaljevanju: točka 3.2.2.2 razpisne dokumentacije).

Vlagatelj je zoper odločitev o oddaji naročila vložil zahtevek za revizijo z dne 23. 4. 2024; predlaga, da se razveljavi izpodbijana odločitev, kršitve pa odpravi tako, da se ugotovi, da je njegova ponudba dopustna; zahteva povrnitev stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: zahtevek za revizijo). Zatrjuje, da je izpodbijana odločitev neobrazložena in neutemeljena.

Izbrani ponudnik se o navedbah vlagatelja iz zahtevka za revizijo ni izjasnil.

Naročnik je s sklepom z dne 13. 5. 2024 zahtevek za revizijo zavrnil, posledično pa je zavrnil tudi vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo).

Vlagatelj se je z vlogo z dne 20. 5. 2024 opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo in pojasnil, zakaj se z njimi ne strinja; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: opredelitev do navedb naročnika).

Naročnik je dne 17. 5. 2024 in dne 7. 6. 2024 Državni revizijski komisiji odstopil dokumentacijo v odločanje.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter po preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

I.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je naročnik v izpodbijani odločitvi zgolj v enem stavku pojasnil, da ponudbo vlagatelja zavrača, ker naj slednji ne bi predložil ustreznih referenčnih potrdil v izkaz izpolnjevanja zahtev iz točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije, saj naj iz njih ne bi izhajalo, da gre za reference na področju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranja cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture. Vlagatelj zatrjuje, da je obrazložitev pomanjkljiva in da lahko o razlogih naročnika za takšno odločitev le sklepa in ugiba.

Vlagatelj uvodoma povzema določbe tretjega in desetega odstavka 90. člena ZJN-3, pojasnjuje namen in kriterije za ugotavljanje ustreznosti vsakokratne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila (s tem v zvezi izpostavlja odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-038/2017, 018-113/2022, 018-011/2023, 018-034/2023, 018-081/2023, 018-090/2023) ter povezavo med zahtevo po obrazloženosti odločitve o oddaji naročila in pravico do učinkovitega pravnega sredstva (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-216/2017).

Vlagatelj zatrjuje, da naročnik ni upošteval minimalnih standardov obrazložitve odločitve. Naročnik ugotovitve, da naj iz predloženih referenc ne bi izhajalo, da so bila referenčna dela izvedena v zvezi z javno gospodarsko infrastrukturo, ni obrazložil in ni pojasnil, kaj je bilo v

izpolnjenem predloženem obrazcu neustrezno ali nejasno. Naročnik ni navedel, kaj bi vlagatelj moral predložiti, pa tudi ne, katerega dela razpisnih pogojev s predloženimi referencami vlagatelj ni izkazal. Vse predložene reference (ki jih vlagatelj zahtevku za revizijo ponovno prilaga) namreč vsebujejo izrecno potrdilo, da se izvedena dela (katerih ustreznost po obsegu, vrsti in trajanju naročniku ni sporna) nanašajo na javno gospodarsko infrastrukturo, naročnik pa ni pojasnil, zakaj je štel, da vlagatelj z njimi referenčnega pogoja ne izkazuje. Vlagatelju ni znano, ali naročnik predloženim potrdilom ni verjel, ali je za neustrezne štel lastne obrazce, ali pa je narobe tolmačil razpisne pogoje. Vlagatelj se je zaradi neustrezne obrazložitve odločitve pri pripravi zahtevka za revizijo znašel v zelo zahtevnem položaju, njegova pravica do učinkovitega pravnega sredstva pa je izrazito okrnjena.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo navaja, da mora skladno s tretjim odstavkom 90. člena ZJN-3 v odločitvi o oddaji javnega naročila navesti razloge v obsegu in glede na alineje, ki so lahko relevantne za položaj konkretnega javnega naročila. Ob sklicevanju na namen obrazložitve odločitve o oddaji naročila (s čemer v zvezi izpostavlja odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-070/2015, 018-234/2015, 018-096/2016, 018-163/2016, 018-134/2017, 018-102/2018, 018-179/2019) in elemente dopustnosti ponudbe, kot so opredeljeni v 29. točki prvega odstavka 2. člena ZJN-3, naročnik poudarja, da je jasno zapisal, da izvedena referenčna dela vlagatelja, navedena v obrazcu *Priloga 7/1* in obrazcu *Priloga 7/2* ne izkazujejo, da so bila izvedena po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranj cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture oz. v skladu s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije. Glede na navedeno po mnenju naročnika ni mogoče pritrditi vlagatelju, da je izpodbijana odločitev obrazložena neustrezno ali nepopolno. Naročnik zaključuje, da je podal jasne razloge in zadostne informacije, potrebne za učinkovito uveljavljanje pravnega varstva s strani vlagatelja in da odločitev vsebuje vse potrebne elemente iz tretjega odstavka 90. člena ZJN-3.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika vztraja, da obrazložitve izpodbijane odločitve ne dosega standardov, ki jih je vzpostavila praksa Državne revizijske komisije (s tem v zvezi izpostavlja odločitev v zadevi št. 018-090/2023). Navaja, da je naročnik navedel le, da predloženi referenci ne ustrezata razpisnim pogojem, pojasnila glede vzrokov pa so bila izjemno skopa in pomensko odprta do te mere, da je naročnik v nadaljevanju postopka celo zamenjal svoja stališča glede razlogov za zavrnitev ponudbe. Ob sklicevanju na zgornjo odločitev Državne revizijske komisije vlagatelj zatrjuje, da ne zadošča le navedba o neustreznosti reference, ampak mora naročnik ponuditi tudi razlog za tak zaključek. Zaključuje, da bi bilo iz izpodbijane odločitve kvečjemu mogoče sklepati, da naročnik šteje, da se referenci ne nanašata na javno gospodarsko infrastrukturo, v odločitvi o zahtevku za revizijo pa naročnik sam navaja, da temu ni tako.

V obravnavanem primeru vlagatelj očita naročniku, da izpodbijana odločitev ni obrazložena.

Državna revizijska komisija je že v številnih odločitvah zapisala (kot pravilno izpostavlja vlagatelj, tudi s sklicevanjem na nekatere odločitve Državne revizijske komisije), da določba tretjega odstavka 90. člena ZJN-3, ki naročniku nalaga, da obrazloži odločitev o oddaji javnega naročila (in v njej med drugim navede razloge za zavrnitev ponudbe vsakega neuspešnega ponudnika, ki ni bil izbran), odraža načelo transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3), ki zahteva, da mora biti ponudnik izbran na pregleden način in po predpisanem postopku. Navedena določba je bistvena tudi za zagotavljanje pravice do učinkovitega pravnega varstva ponudnikov (9. člen ZPVPJN), saj šele izpolnjena dolžnost naročnika, da obrazloži odločitev o oddaji javnega naročila, zagotovi ponudnikom možnost uresničitve pravice do učinkovitega pravnega sredstva, saj jim omogoči, da se seznanijo s poglobljenimi razlogi naročnikove odločitve, preverijo njihovo logično in pravno vzdržnost ter se po lastni presoji odločijo, ali jo bodo izpodbijali v postopku pravnega varstva.

Četudi zakon ne določa kriterijev za ugotavljanje zadostnosti oz. ustreznosti vsakokratne obrazložitve odločitve o (ne)oddaji javnega naročila, je slednje skozi prakso izoblikovala Državna revizijska komisija. V skladu z ustaljeno prakso (prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-163/2016, 018-135/2017, 018-113/2022, pa tudi nekatere, ki jih izpostavljata vlagatelj in naročnik) ni nujno, da bi bila obrazložitev odločitve vseobsežna, torej takšna, da bi zajemala prav vse podrobnosti posameznih razlogov, na podlagi katerih je naročnik sprejel odločitev (prim. tudi odločitev Sodišča EU v zadevi št. T- 536/11, točka 53), mora pa obsegati jasno ter konkretno navedbo odločilnih (pravnih in dejanskih) dejstev, ki naročnikovo odločitev utemeljujejo. S tem je na eni strani ponudnikom dana možnost zaščite svojih pravic in pravnih interesov, na drugi strani pa je organu pravnega varstva omogočena presoja zakonitosti takšne odločitve (v kolikor je zahtevana).

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.2.2 razpisne dokumentacije (*Tehnična in strokovna sposobnost – reference*) navedel:

»Ponudniki morajo v ponudbi izkazati, da so v zadnjih petih (5) letih pred datumom oddaje ponudbe v kateremkoli dvanajst (12) mesečnem obdobju znotraj teh petih (5) izvedli: (-) vsaj 200 enkratnih gradbenih in asfalterških del pri izvajanju sanacij prekopov (asfaltiranje) po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oziroma ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture (oskrba s pitno vodo, odvajanje odpadne vode, plinovodno ali vročevodno omrežje, elektro ali optično omrežje). [...]«.

Kot izhaja iz navedenega, je naročnik zahteval, da ponudniki izkažejo sočasen obstoj naslednjih treh elementov reference:

- časovno obdobje – dvanajst mesecev v zadnjih petih letih pred oddajo ponudbe,
- obseg – vsaj 200 del, in
- vsebino – enkratna gradbena in asfalterška dela pri izvajanju sanacij prekopov (asfaltiranje) po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture (oskrba s pitno vodo, odvajanje odpadne vode, plinovodno ali vročevodno omrežje, elektro ali optično omrežje).

V izpodbijani odločitvi je naročnik navedel, da je ponudbo vlagatelja zavrnil, ker priglášena referenčna posla, ki ju je vlagatelj navedel na obrazcu *Priloga 7/1* in obrazcu *Priloga 7/2*, tudi po dopolnitvi ponudbe, ne izkazujeta, da sta bila izvedena po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne infrastrukture oz. v skladu s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije.

Upošteva vsebino referenčnega pogoja (jasna delitev le-tega na več elementov) in razlog za zavrnitev ponudbe vlagatelja, ki ga je naročnik jasno predstavil v izpodbijani odločitvi (naročnik navaja, da na podlagi ponudbe vlagatelja ni mogel ugotoviti, da je v okviru priglášenih referenčnih poslov izkazano, da so bila dela izvedena po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture v skladu s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije), Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj na podlagi izpodbijane odločitve lahko nedvoumno ugotovil, da naročnik oceno o nedopustnosti ponudbe veže na ugotovljeno neizkazano izpolnjevanje tretjega elementa zgoraj predstavljenega referenčnega pogoja iz točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije (vsebina).

Glede na ugotovljeno Državna revizijska komisija ne more slediti navedbam vlagatelja, da naročnik ni upošteval minimalnih standardov obrazložitve in da v izpodbijani odločitvi ni navedel razlogov za zavrnitev ponudbe oz. da je o razlogih za zavrnitev ponudbe lahko le ugibal. Prav tako ne more slediti navedbam vlagatelja, da iz izpodbijane odločitve ne izhaja, katerega dela razpisnih pogojev vlagatelj s priglášenimi referencami ni izkazal. Posledično Državna revizijska

komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da izpodbijane odločitve ni ustrezno obrazložil (zaradi česar bi bila vlagateljova pravica do učinkovitega pravnega sredstva »izrazito okrnjena«) oz. da je obrazložitev izpodbijane odločitve pripravil v nasprotju s tretjim odstavkom 90. člena ZJN-3 v povezavi s 6. členom ZJN-3.

Ugotovljenega ne spremeni sklicevanje vlagatelja na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-090/2023, saj je bilo v slednji obravnavano vsebinsko povsem drugačno dejansko stanje, kot je konkretno (vprašanje ustreznosti obrazložitve odločitve o oddaji naročila v delu, ki se nanaša na ocenjevanje ponudb po merilih).

II.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je ugotovitev naročnika, da vlagatelj s predloženimi referenčnimi potrdili, s katerimi so referenčni naročniki izrecno potrdili, da se referenčna dela nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo, ni izkazal izpolnjevanja referenčnega pogoja, neutemeljena in vlagatelju nerazumljiva.

Vlagatelj zatrjuje, da naročnik kot ustreznih ni upošteval referenc, katerih vsebino je določil sam. Ta je bila zelo jasna in se brez vsakega dvoma nanaša na referenčna dela, ki se nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo. Ob sklicevanju na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-069/2021 vlagatelj pojasnjuje naravo reference in zatrjuje, da izpolnjevanje referenčnega pogoja naročniki praviloma preverijo s predložitvijo referenčnih potrdil, ki jih potrdijo referenčni naročniki. Poudarja, da mora naročnik za ustrezno šteti referenco, ki ustreza referenčnemu pogoju in za katerega je ponudnik predložil referenčno potrdilo referenčnega naročnika in da je ocena o kvalitetno izvedenem referenčnem delu primarno pridržana referenčnemu naročniku (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-164/2016). Vlagatelj navaja, da iz neznanega razloga naročnik v konkretnem primeru reference, ki jo je referenčni naročnik potrdil v celoti, ni upošteval.

Vlagatelj dalje navaja, da je vsebina pogojev, s katerimi ponudniki izkažejo tehnično sposobnost, prepuščena naročniku, ki mora pogoj oblikovati jasno, natančno in nedvoumno (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-256/2016). Če je pogoj zapisan tako, da dopušča več možnih razlag, je potrebno uporabiti tisto, ki gre v korist ponudnika (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-070/2017). Vlagatelj predvsem meni, da reference ni mogoče označiti za neustrezno, če določen pogoj ustreznosti ni natančno definiran v razpisni dokumentaciji, saj bi bilo tako postopanje v grobem razkoraku s temeljnimi načeli javnega naročanja. Ob zatrjevanju, da so za preverjanje ustreznosti reference relevantni razpisni pogoji, vlagatelj v nadaljevanju zahtevka za revizijo citira vsebino točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije. Pojasnjuje, da je ponudbi primarno predložil potrdila dveh referenčnih naročnikov (gospodarskih subjektov P. in K.), ki sta vsak zase potrdila, da je vlagatelj v zahtevanem obdobju izvedel več kot zahtevano število enkratnih gradbenih in asfaltnih del pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture. Na poziv naročnika je vlagatelj naknadno predložil še potrdila glavnega investitorja referenčnih poslov, predstavljenih v prvotni ponudbi, v katerih je slednji potrdil isto vsebino referenčnih poslov, kot referenčna naročnika pred njim.

Vlagatelj zatrjuje, da vsa predložena referenčna potrdila potrjujejo izpolnjevanje vseh predvidenih razpisnih pogojev v zvezi z referencami in da so referenčni naročniki na vseh predloženih obrazcih med drugim potrdili, da se izvedena dela nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo (osma vrstica tabele na obrazcu *Priloga 7/2*). Drugačen zaključek naročnika je glede na opisano protispisen. Ker je naročnik pripravil predpisan obrazec tako, da je referenčni naročnik z njegovo

izpolnitvijo izrecno potrdil prav vse zahtevane parametre referenčnih del, drugih dokazil pa naročnik s tem v zvezi ni zahteval, je nerazumljivo, da naročnik na podlagi predloženih obrazcev zaključuje, da naj ne bi potrjevali okoliščine, da se referenčna dela nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo. Vlagatelj zatrjuje, da tega ne more razbrati niti iz poziva na dopolnitev ponudbe, saj je iz njega izhajalo zgolj, da mora vlagatelj predložiti referenčna dokazila, potrjena s strani dejanskega končnega investitorja del. Poziv je vlagatelj v celoti upošteval in zahtevana referenčna potrdila predložil.

Vlagatelj navaja tudi, da je imel naročnik, v primeru, da je podvomil v resničnost referenčnih potrdil, možnost in dolžnost te okoliščine preveriti, pa tega nikdar ni storil, tudi poziv na dopolnitev ni bil oblikovan na tak način.

Vlagatelj upošteva naročnikov poziv na dopolnitev ponudbe ugiba, da je naročnik do tako očitno napačne odločitve prišel na podlagi pravno zmotnega stališča, da so investitorji del v gospodarsko javno infrastrukturo oz. za javne površine lahko samo javni naročniki, tj. osebe javnega prava. To nikakor ne drži, stališče pa je tudi v nasprotju z vsebino referenčnega obrazca, ki izrecno predvideva, da je referenčni naročnik lahko tudi zasebni investitor. Vlagatelj zato sklepa, da je naročnik zaključek napravil na podlagi okoliščine, da je bil referenčni naročnik oseba zasebnega prava, in da dela posledično niso potekala na gospodarski javni infrastrukturi.

Ob pojasnjevanju vsebine pojmov javna oz. druga gospodarska infrastruktura vlagatelj zatrjuje, da iz nobene definicije ne izhaja, da bi lahko gradbena dela v zvezi s to infrastrukturo izvajale samo osebe javnega prava. Ravno nasprotno, zasebni investitorji, na primer telekomunikacijski operaterji, za potrebe optičnega ali kabelskega omrežja pogosto opravljajo obsežne izkope in posege v obstoječo gospodarsko infrastrukturo. Ravno za to je šlo tudi v konkretnem primeru, kar je bilo naročniku pojasnjeno v dopisu z dne 21. 3. 2024. Nobene razlike ni, če ponudnik istovrstna dela izvaja na podlagi pogodbe z zasebnim investitorjem ali z javnim naročnikom, vsebina dela je v obeh primerih enaka. Vlagatelj izpostavlja, da razpisna dokumentacija ustreznosti referenčnih del v ničemer ne pogojuje z okoliščino, da mora biti naročnik del oseba javnega prava, ampak celo izrecno predvidi možnost zasebnega investitorja. Tudi, če bi naročnik to pogojeval, tak pogoj ne bi bil zakonit.

Vlagatelj pojasnjuje, da je glavni investitor (gospodarski subjekt R.) na podeželskih področjih Slovenije gradil ultra hitro širokopasovno optično infrastrukturo. Tovrstna dela so potekala v zvezi z gospodarsko javno infrastrukturo, drugače optičnega omrežja niti ni mogoče graditi, saj poteka ob javnih cestah. Za glavnega naročnika sta dela izvajala tudi referenčna naročnika (gospodarska subjekta P. in K.). Razumnega razloga, da bi naročnik lahko podvomil v ustreznost referenčnih potrdil, ki brez izjeme potrjujejo, da se dela vlagatelja nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo, ni. Poudarja še, da mora naročnik ravnati v skladu s pravili, ki jih je sam določil v razpisni dokumentaciji (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-160/2021).

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo navaja, kakšna je narava in namen referenc v postopkih javnega naročanja. Pojasnjuje kaj, splošno gledano, predstavlja gospodarsko javno infrastrukturo in navaja, da gre za objekte, ki so praviloma v upravljanju države in občin, v manjšem obsegu pa tudi zasebnih družb. V luči tega je naročnik v pozivu vlagatelju na dopolnitev ponudbe navedel, da so investitorji del za gospodarske javne infrastrukture oz. za javne površine javni naročniki. Še vedno je mnenja, da v veliki večini tudi so, da pa je jasno, da ne izključno, kar izhaja tudi iz poziva, v katerem je navedel »s strani javnega naročnika oz. dejanskega in končnega investitorja del«. To potrjuje tudi vsebina obrazca *Priloga 7/2*. Pojasnjuje, da je bil namen poziva vlagatelju na dopolnitev pridobiti potrdilo s strani dejanskega in končnega investitorja del, saj je bilo iz javno dostopnih podatkov neutemeljeno pričakovati, da sta dejanska in končna investitorja del

gospodarska subjekta P. in K. – kar se je kasneje tudi potrdilo. Glede na predstavljen utemeljen dvom je imel naročnik posledično enak dvom tudi v zvezi z vprašanjem, ali se referenčna dela dejansko nanašajo na izvedena dela po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranj cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture oz. v skladu s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije.

Naročnik v zvezi s pomenom zahtevanih referenc pojasnjuje, da se asfaltiranje prekopov po vzdrževalnih delih izvaja na vodovodnem omrežju, ki predstavlja transport načrpane pitne vode, zato je naročnik kot dober gospodar dolžan pridobiti takšnega izvajalca, ki zna razpisana dela izvesti. Oskrba s pitno vodo spada med obvezne gospodarske javne službe in v kategorijo kritične infrastrukture. Morebitne strokovne nepravilnosti pri izvedbi obnovitvenih del bi lahko privedle do neskladnosti in zdravstvene neustreznosti pitne vode za več deset tisoč uporabnikov pitne vode. Izkušnje preteklih let kažejo, da je treba pri izbiri izvajalca del, ko gre za vodovodne objekte, omrežje ali naprave, vložiti veliko mero previdnosti, sicer se upravljavec vodovoda (naročnik) takoj po izvedbi del lahko sooči z izjemnimi situacijami, ki ogrožajo varnost oskrbe s pitno vodo. Reference izvajalcev, ki svojo usposobljenost sicer dokazujejo s podobnimi deli, a se ne morejo izkazati z referencami na vodovodnih sistemih, se lahko tudi (kot kažejo izkušnje) izkažejo za zavajajoče. Kljub temu, da je predmet javnega naročila asfaltiranje prekopov po vzdrževalnih delih na vodovodnem omrežju, naročnik referenčnih pogojev ni vezal zgolj na dela na vodovodnem omrežju, ampak na gospodarsko javno infrastrukturo, zato, ker z njimi (praviloma država in občine) zagotavljajo javne dobrine in storitve v javnem interesu oz. za zadovoljevanje javnih potreb.

Naročnik pojasnjuje, da je, v sled zgoraj opisanega dvoma, vlagatelja pozval na dopolnitev ponudbe, v okviru katere mu je dal več možnosti, da ponudbo dopolni na način, da bo skladna s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije. V zvezi z referencama, predloženima v dopolnitvi ponudbe, naročnik pojasnjuje, da

- iz njiju ni razvidno, kakšen del in posledično vsebino posla je prevzel vlagatelj, zaradi česar ni mogoče preveriti, ali so dela, ki jih je opravil kot podizvajalec glavnega izvajalca oz. kot podizvajalec podizvajalca glavnega izvajalca, vsebinsko in po količini v celoti skladna z zahtevami referenčnega pogoja;
- prva referenca, ki jo je potrdil referenčni naročnik (gospodarski subjekt P.), nato pa še investitor (gospodarski subjekt R.), ni ustrezna, ker ne zajema zahtevanega 12-mesečnega časovnega obdobja in ker se nanaša na gospodarski subjekt J., ne na vlagatelja, ki je nastopal zgolj kot podizvajalec oz. podizvajalec podizvajalca gospodarskega subjekta P.;
- druga referenca, ki jo je potrdil referenčni naročnik (gospodarski subjekt K.), nato pa še investitor (gospodarski subjekt R.), ni ustrezna, ker se nanaša na gospodarski subjekt K., ne na vlagatelja, ki je v poslu nastopal kot podizvajalec oz. kot podizvajalec podizvajalca gospodarskega subjekta K.

Naročnik pojasnjuje, da glede priznavanja referenc v skladu z dolgoletno prakso Državne revizijske komisije in prakso Sodišča EU velja, da ponudniku, ki je bil v preteklem javnem naročilu glavni izvajalec in je dela izvajal s podizvajalci, pripada referenca za celoten posel, ne pa tudi obratno – podizvajalcu pripada referenca samo za tista dela, ki jih je kot podizvajalec izvedel sam. Iz referenčnih potrdil ni razvidno, katera dela (vsebinsko in številčno) je izvedel vlagatelj kot podizvajalec oz. kot podizvajalec podizvajalca glavnega izvajalca ter katera dela so izvedli ostali gospodarski subjekti, ki izhajajo iz referenčnih potrdil. Vsak subjekt, ki v ponudbi nastopa kot glavni izvajalec, skupni izvajalec ali podizvajalec, bi moral načeloma usposobljenost za prevzeti del posla dokazovati z lastnimi referencami. Če subjekt, ki bo dejansko izvajal dela, ne izkazuje lastnih referenc, naročniku ni znana stopnja tehnične usposobljenosti tega subjekta (s tem v zvezi izpostavlja odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-179/2014, 018-082/2013, 018-426/2012, 018-205/2011 ter sodbo Sodišča EU v zadevi št. C-324/14). Čeprav drži, da je končni

naročnik tisti, ki potrdi reference, pa je naročnik še vedno tisti, ki v postopkih oddaje javnih naročil presoja, ali reference izpolnjujejo zahteve razpisne dokumentacije, pri čemer svojo odločitev opre med drugim tudi na potrjena referenčna potrdila.

Naročnik zaključuje, da večkratno dopolnjevanje ponudb v skladu z dolgoletno prakso Državne revizijske komisije ni dovoljeno, zato ni mogel preveriti kakšen del oz. količino in vsebino posla je prevzel vlagatelj in ni mogel razbrati, da je vlagatelj predložil reference, skladne s točko 3.2.2.2 razpisne dokumentacije.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika navaja, da naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ni vsebinsko in objektivno odločal o njegovih argumentih, ampak je iskal razloge, kako zahtevek za revizijo zavrniti. Pri tem je večkrat prišel v nasprotje sam s seboj, odstopil od dosedanjih razlogov za sprejem izpodbijane odločitve, podal nove, neutemeljene razloge, zaradi katerih meni, da je ponudba vlagatelja nedopustna, in se na več mestih sprenevedal glede vsebine razpisnih pogojev, vsebine poziva vlagatelju na dopolnitev ponudbe in vsebine predloženih referenčnih potrdil.

V obravnavanem primeru vlagatelj očita naročniku, da izpodbijana odločitev ni utemeljena.

V skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji:

- ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in
- ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter izpolnjuje pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Ne glede na prvi odstavek 89. člena ZJN-3 pa naročnik v skladu z osmim odstavkom istega člena na infrastrukturnem področju za namen izbire udeležencev v postopkih javnega naročanja uporablja naslednja pravila:

- a) naročnik, ki je določil pravila in pogoje za izključitev ponudnikov ali kandidatov, izključi gospodarske subjekte, ki izpolnjujejo pogoje za izključitev in ne izpolnjujejo pogojev za sodelovanje;
- b) ponudnike in kandidate izbere v skladu z objektivnimi pravili in pogoji;
- c) v omejenih postopkih, v postopkih s pogajanjem z objavo, v konkurenčnih dialogih in v partnerstvih za inovacije po potrebi zmanjša število kandidatov, izbranih v skladu z a) in b) točko tega odstavka.

Naročnik lahko gospodarskim subjektom kot zahtevo za sodelovanje naloži pogoje, ki so določeni v 76. členu ZJN-3. V skladu s prvim odstavkom 76. člena ZJN-3 lahko naročnik določi objektivna pravila in pogoje za sodelovanje, ki se (med drugim) lahko nanašajo na tehnično in strokovno sposobnost.

Glede tehnične in strokovne sposobnosti lahko naročnik določi zahteve, s katerimi zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti. V postopek javnega naročanja vključi le tiste zahteve, ki so potrebne za zagotovitev, da ima ponudnik ustrezne pravne in finančne zmogljivosti ter tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja. Zahteva lahko zlasti, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih izkažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil (prva in druga poved desetega odstavka 76. člena ZJN-3). Možna dokazila za izkazovanje tehnične sposobnosti so opredeljena v osmem odstavku 77. člena ZJN-3.

Referenca je po svoji naravi, kot pravilno izpostavljata tudi vlagatelj in naročnik, dokazilo, da je ponudnik sposoben izvesti javno naročilo v zahtevanem obsegu in kvaliteti, saj z njo dokazuje, da je v preteklosti primerljiva dela že uspešno opravil. Na podlagi dejstva, da je ponudnik že uspešno izvedel primerljivo naročilo, je mogoče sklepati, da ima ustrezno znanje, opremo in izkušnje, potrebne za izvedbo javnega naročila (deseti odstavek 76. člena ZJN-3). Na kakšen način in v kolikšnem obsegu mora ponudnik izkazovati reference, je v vsakem posameznem primeru odvisno od naročnika in konkretne opredelitve zahteve v razpisni dokumentaciji. Kot pravilno izpostavlja naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo, ko pojasnjuje pomembnost ustrezne določitve (zgoraj izpostavljenega) referenčnega pogoja, mora naročnik pri določitvi referenčnih zahtev upoštevati zlasti specifičnost predmeta javnega naročila in morebitne posebne okoliščine v zvezi z njegovo izvedbo, kadar je to potrebno (prim. npr. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-069/2021, ki jo izpostavlja vlagatelj).

V razpisni dokumentaciji mora naročnik zahteve določiti na jasn, natančen in nedvoumen način oz. tako, da vsi povprečno usposobljeni in običajno skrbni ponudniki natančno razumejo njihov pomen in jih lahko enako razlagajo ter da lahko naročnik pri pregledu in ocenjevanju ponudb dejansko preveri, ali so ponudbe izpolnjevale zahteve, ki veljajo za zadevno naročilo (prim. npr. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-160/2021, ki jo izpostavlja naročnik ter v zadevi št. 018-256/2016, ki jo izpostavlja vlagatelj). Pri pregledu in ocenjevanju ponudb mora nato naročnik ravnati v skladu s pravili, ki jih je sam določil v razpisni dokumentaciji in ponudbe presoјati glede na vnaprej določene zahteve.

V konkretnem primeru je naročnik zahtevo v zvezi s tehnično in strokovno sposobnostjo v smislu zahtevanih izkušenj za izvajanje javnega naročila (referenc) določil v točki 3.2.2.2 razpisne dokumentacije:

»Ponudniki morajo v ponudbi izkazati, da so v zadnjih petih (5) letih pred datumom oddaje ponudbe v kateremkoli dvanajst (12) mesečnem obdobju znotraj teh petih (5) izvedli: (-) vsaj 200 enkratnih gradbenih in asfalterških del pri izvajanju sanacij prekopov (asfaltiranje) po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oziroma ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture (oskrba s pitno vodo, odvajanje odpadne vode, plinovodno ali vročevodno omrežje, elektro ali optično omrežje). DOKAZILA: (-) Izpolnjena in podpisana (potrjen obrazec) Priloga 7/1 »SEZNAM REFERENC PONUDNIKA«, (-) Izpolnjena in podpisana (potrjen obrazec) Priloga 7/2 »POTRDITEV REFERENC S STRANI POSAMEZNIH NAROČNIKOV«. Ponudnik lahko namesto Priloge 7/2 priloži tudi lasten obrazec, iz katerega bo razvidno izpolnjevanje zahtev.«.

Kot izhaja že iz točke I. obrazložitve tega sklepa, je naročnik v okviru citiranega referenčnega pogoja od ponudnikov jasno in nedvoumno zahteval, da v okviru priglašene referenčnega posla izkažejo sočasen obstoj naslednjih elementov reference: časovnega obdobja, obsega in same vsebine.

Dalje je naročnik zahteval, da ponudniki v izkaz izpolnjevanja navedenih elementov referenčnega pogoja v ponudbah predložijo:

- seznam referenčnih del oz. uspešno izvedenih poslov (obrazec *Priloga 7/1*), v katerega so morali vpisati osnovne podatke o priglašeni referenčni posli;
- obrazec o referenčnem poslu (obrazec *Priloga 7/2*), v katerega so morali vpisati podrobnejše podatke o priglašeni referenčni posli, med drugim podatek o številu enkratnih gradbenih in asfalterških del pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ter podati kratek opis izvedenih del; vsebino obrazca je moral potrditi referenčni naročnik.

V obravnavanem primeru je naročnik vlagatelja izključil (oz. njegovo ponudbo zavrnil kot nedopustno, kot navaja v izpodbijani odločitvi) iz razloga, ker vlagatelj (niti po dopolnitvi ponudbe) ni izkazal izpolnjevanja referenčnega pogoja iz točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije v delu, ki se nanaša na zahtevo po izvedbi del po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranj cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne infrastrukture. Izpolnjevanje drugih dveh elementov referenčnega pogoja (časovno obdobje, obseg) med vlagateljem in naročnikom ni sporno.

Ker vlagatelj v postopku pravnega varstva po tem, ko naročnik že odloči o zahtevku za revizijo, praviloma ne sme navajati novih kršitev, dejstev in predlagati novih dokazov (prim. šesti odstavek 29. člena ZPVPJN), tudi naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ne sme navajati novih razlogov za utemeljitev odločitve o (ne)oddaji javnega naročila vlagatelju, ki jih ni navedel že v izpodbijani odločitvi, saj bi bilo vlagatelju s tem onemogočeno učinkovito uveljavljanje pravnega varstva. Navedeno pa pomeni, da pomanjkljivosti ponudbe vlagatelja, ki jih je naročnik navedel šele v okviru predrevizijskega postopka, pri odločanju o zahtevku za revizijo v revizijskem postopku ni mogoče upoštevati. Iz tega razloga se Državna revizijska komisija ni vsebinsko opredeljevala do domnevnih dodatnih pomanjkljivosti ponudbe vlagatelja, ki jih je naročnik prvič navedel šele v postopku pravnega varstva, in sicer, da

- iz vlagateljevih referenčnih potrdil, predloženih v dopolnitvi ponudbi, ne izhaja, kakšen del in posledično vsebino posla je v njih v vlogi, ki jo je v poslu opravljal, prevzel vlagatelj in ali so ta dela vsebinsko in po količini v celoti skladna z zahtevami referenčnega pogoja, prakso Državne revizijske komisije in prakso Sodišča EU glede priznavanja referenc;
- se priglašeni referenčni posli ne nanašajo na vlagatelja, pač pa na njemu nadrejenega izvajalca;
- referenčni posel, ki ga je potrdil referenčni naročnik (gospodarski subjekt K.) oz. investitor (gospodarski subjekt R.), ne ustreza časovnemu elementu referenčnega pogoja.

Prav tako se Državna revizijska komisija vsebinsko ni opredeljevala do navedb naročnika (in vlagatelja) glede vprašanja osebe referenčnega naročnika v povezavi z razlago pojma gospodarska javna infrastruktura in glede vprašanja osebe referenčnega naročnika v povezavi z naročnikovim pozivanjem na odpravo pomanjkljivosti v ponudbi vlagatelja, saj te za presojo zakonitosti naročnikovega ravnanja v konkretnem primeru ne morejo biti relevantne. Naročnik namreč v izpodbijani odločitvi vlagatelju ni očital nobenih, z osebo referenčnega naročnika povezanih pomanjkljivosti priglašeni referenčnih poslov oz. predloženih referenčnih potrdil. Ob tem gre tudi pripomniti, da naročnik v razpisni dokumentaciji ni določil nobene posebne zahteve glede osebe referenčnega naročnika in tako npr. ni določil, da je slednji lahko le »javni naročnik« oz. oseba javnega prava (kar priznava tudi sam v odločitvi o zahtevku za revizijo), širjenje referenčnih zahtev iz razpisne dokumentacije na zgornji način po poteku roka za predložitev ponudb pa bi zato po svoji vsebini pomenilo prepozno in s tem nedopustno določanje konkretne vsebine referenčnega pogoja oz. nezakonit poseg v razpisno dokumentacijo (prim. prvo poved drugega odstavka 67. člena ZJN-3 ter temeljna načela javnega naročanja).

V konkretnem primeru je tako ključno vprašanje, ali je naročnik ravnal pravilno, ko je ugotovil, da vlagatelj v ponudbi ni izkazal, da so bila referenčna dela izvedena po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranj cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture.

Kot že pojasnjeno, so morali ponudniki v izkaz izpolnjevanja referenčnega pogoja iz točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije predložiti dva obrazca, obrazec *Priloga 7/1* (seznam referenčnih del) in obrazec *Priloga 7/2* (obrazec s podatki o referenčnem poslu oz. referenčno potrdilo). V slednjega so morali ponudniki vpisati (med drugim) število enkratnih gradbenih in asfaltnih del, ki jih je

ponudnik opravil pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ter kratek opis del, izvedenih v okviru referenčnega posla.

Po vpogledu v ponudbo vlagatelja Državna revizijska komisija ugotavlja, da je le-ta ravnal skladno z zahtevo naročnika iz točke 3.2.2.2 razpisne dokumentacije in v ponudbi predložil:

- obrazec *Priloga 7/1* z dne 8. 3. 2024, v katerem je navedel referenčni posel referenčnega naročnika, gospodarskega subjekta P. in referenčni posel referenčnega naročnika, gospodarskega subjekta K.;
- obrazec *Priloga 7/2* z dne 7. 3. 2024 referenčnega naročnika, gospodarskega subjekta P., iz katerega (relevantno za rešitev spornega vprašanja) izhaja, da je vlagatelj izvedel 225 enkratnih gradbenih in asfalterskih del pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture v območju A, v okviru teh pa naslednja dela: priprava podlage, zarez stikov, asfaltiranje, premaz stikov;
- obrazec *Priloga 7/2* z dne 8. 3. 2024 referenčnega naročnika, gospodarskega subjekta K., iz katerega (relevantno za rešitev spornega vprašanja) izhaja, da je vlagatelj izvedel 263 enkratnih gradbenih in asfalterskih del pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture v krajih B, v okviru teh pa naslednja dela: priprava podlage, zarez stikov, asfaltiranje, premaz stikov.

Na podlagi poziva na dopolnitev ponudbe z dne 18. 3. 2024 je vlagatelj naročniku, skladno z njegovo zahtevo, predložil še po vsebini (v relevantnem spornem delu) enaki referenčni potrdili za referenčna posla, priglašena v ponudbi, potrjeni s strani investitorja del, gospodarskega subjekta R. V spremnem dopisu dopolnitve ponudbe je vlagatelj naročniku pojasnil vlogo posameznih gospodarskih subjektov pri priglašeni referenčnih poslih, in sicer vlogo gospodarskega subjekta R., P. in K. ter svojo vlogo.

Upošteva vsebino referenčnega pogoja in način izkazovanja njegovega izpolnjevanja, kot ga je določil naročnik v točki 3.2.2.2 razpisne dokumentacije, Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz predstavljene vsebine vlagateljeve ponudbe, zlasti referenčnih potrdil priglašeni referenčnih poslov v delih, ki se nanašajo na podatke o izvedenih gradbenih in asfalterskih delih pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ter iz podanega vsebinskega opisa teh del jasno in nedvoumno izhaja, da je vlagatelj v ponudbi na zahtevan način izkazal, da je v okviru priglašeni referenčnih poslov izvedel gradbena in asfalterska dela pri izvajanju sanacij prekopov po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture. Navedeno pomeni, da naročnik na temelju predstavljenega dejanskega stanja (še) ni imel podlage, da bi ugotovil nasprotno, tj. da vlagatelj v ponudbi ni izkazal, da so bila referenčna dela izvedena po vzdrževanju gospodarske javne infrastrukture ali asfaltiranje cest oz. ostalih javnih površin po vzdrževanju ali gradnji javne gospodarske infrastrukture, kot je naročnik zahteval v točki 3.2.2.2 razpisne dokumentacije, vlagatelja pa je preuranjeno izključil iz postopka oddaje javnega naročila (oz. je njegovo ponudbo preuranjeno zavrnil kot nedopustno, kot navaja sam).

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija zaključuje, da je naročnik s svojim ravnanjem kršil osmi odstavek 89. člena ZJN-3 ter določila razpisne dokumentacije, ko je vlagatelja izključil iz postopka oddaje javnega naročila. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevku za revizijo ugodila tako, je v postopku oddaje predmetnega javnega naročila razveljavila postopek pogajanj, pričet z dokumentom »*Povabilo na pogajanja in k oddaji končne ponudbe*« št. VKS-41/24, marec 2024, in odločitev naročnika, kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji javnega naročila VKS-41-24*« z dne 12. 4.

V kolikor bi bilo potrebno pravovarstveni predlog vlagatelja razumeti na način, da vlagatelj predlaga, naj Državna revizijska komisija izpodbijano odločitev spremeni, gre pojasniti, da postopek oddaje javnega naročila izvaja in v njem odloča naročnik, Državna revizijska komisija,

ki na pravovarstveni predlog vlagatelja (tudi sicer) ni vezana, pa ima v skladu z 39. členom ZPVPJN v revizijskem postopku zgolj kasatorična (in ne reformatorična) pooblastila. To pomeni, da lahko naročnikova ravnanja v primeru ugotovljenih kršitev (zgolj) razveljavi, ne more pa namesto naročnika sprejeti odločitve v postopku oddaje javnega naročila (ta odločitev še vedno ostaja v pristojnosti naročnika).

Državna revizijska komisija daje naročniku, skladno z drugo povedjo iz tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN, napotke za pravilno izvedbo postopka v delu, ki je bil razveljavljen. Naročnik naj v nadaljevanju postopka oddaje predmetnega javnega naročila sprejme eno od odločitev, ki jih predvideva ZJN-3. Če se bo naročnik odločil, da bo nadaljeval postopek javnega naročanja s sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila, mora ponovno presojo prejetih ponudb opraviti skladno z določili razpisne dokumentacije in določili ZJN-3, ob upoštevanju ugotovitev Državne revizijske komisije, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj zahteva povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT), kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek dolžne vplačane takse za revizijski zahtevek v višini 2.000,00 EUR,
- strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo v višini 5.200 točk (prva točka tar. št. 44 OT, ob upoštevanju višine točk, kot jih je v zahtevku za revizijo (navzgor) zamejil vlagatelj), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 3.806,40 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po 11. členu OT (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk) v višini 62 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 45,38 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašene presežka nad priznanimi materialnimi stroški, saj za njihovo priznanje ni podlage v OT. Prav tako mu ni priznala priglašene stroška za odvetniške storitve za opredelitev do navedb naročnika (vloga z dne 20. 5. 2024) ter s to vlogo povezanih materialnih stroškov in stroška DDV, saj ti v konkretnem primeru niso bili potrebni (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT). Navedbe vlagatelja v navedeni vlogi niso bile bistvene in niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve.

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne stroške priznala stroške v višini 5.851,78 EUR, ki mu jih je dolžan povrniti naročnik v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev ni dovoljen upravni spor.

Predsednik senata:
Marko Medved, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.